

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/42589,Wystawa-Dla-Ciebie-Polsko-W-stulecie-czynu-legionowego-w-Sejmie-8-listopada-2017.html>
25.04.2024, 17:20

Wystawa „Dla Ciebie, Polsko. W stulecie czynu legionowego” w Sejmie - 8 listopada 2017

W holu głównym Sejmu RP otwarta została wystawa „Dla Ciebie, Polsko. W stulecie czynu legionowego”, przygotowana przez krakowski oddział IPN

- Jesienią 1917 r. Polacy pragnęli niepodległości, ale perspektywa ta była jeszcze odległa. Otwieramy wystawę poświęconą ludziom, którzy przelali krew za niepodległą Polskę.

Pamiętajmy, że wielu z tych ludzi, którzy walczyli w Legionach i różnych formacjach w czasie I wojny światowej odegrało później ważną rolę w polityce II RP – powiedział w środę podczas otwarcia wystawy wicemarszałek Sejmu Ryszard Terlecki. Odczytano też list od marszałka Sejmu Marka Kuchcińskiego, w którym zaznaczył, że polskiej wolności "nie sposób wyobrazić sobie bez tradycji legionowej".

Prezes Instytutu Pamięci Narodowej Jarosław Szarek przypomniał, że czyn legionowy rozpoczął się 6 sierpnia 1914 r., gdy Pierwsza Kompania Kadrowa „maszerowała z krakowskich Oleandrów marząc o wolnej i niepodległej Polsce”. – Nie wiedzieli dokąd dojdą. Trzy lata później, jesienią 1917 r. już było wiadomo, że Polska będzie istnieć (...) Nasi przodkowie podjęli ten ogromny trud stworzenia państwa polskiego. 11 listopada to dzień symboliczny, ale po nim były jeszcze trzy lata walki – o granice na każdym froncie i tworzenie niepodległego państwa z trzech różnych organizmów – podkreślił Szarek.

- Wystawa jest detaliczna, pokazuje etap po etapie, w jaki sposób od ruchu strzeleckiego dotarliśmy do niepodległości. Ta detaliczność miała pokazać, że odzyskanie niepodległości nie było cudem, lecz wysiłkiem wieloletniej pracy setek tysięcy osób z różnych ugrupowań. Jest tutaj Naczelny Komitet Narodowy – instytucja, która uratowała Legiony w sierpniu 1914 r. Celem wystawy było pokazanie, że na ten jeden wielki wysiłek złożyła się praca wielu ludzi – ocenił Maciej Zakrzewski, autor wystawy z Oddziałowego Biura Badań Historycznych w Krakowie.

Wystawa prezentuje trudne i skomplikowane losy Polskich legionów w latach I wojny światowej, od czasu wymarszu z krakowskich Oleandrów w sierpniu 1914 r. do chwili odzyskania niepodległości. Opowiada nie tylko o wymiarze militarnym działań legionistów, ale także o zawiłych okolicznościach politycznych, w których wypadło szukać drogi do niepodległości. W układzie chronologicznym przedstawione są najważniejsze działania wojenne, ukazano także sylwetki dowódców i żołnierzy legionowych.

Inauguracji ekspozycji towarzyszyła dyskusja tematyczna z udziałem prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr. Jarosława Szarka, prof. dr. hab. Tomasza Gąsowskiego i dr. Zbigniewa Girzyńskiego. Paneliści dyskutowali m.in. o roli Józefa Piłsudskiego w formowaniu Legionów, o środowiskach, z których wywodzili się legioniści; omówili organizację polskich żołnierzy w zaborze rosyjskim, przedstawili opinie państw walczących na temat polskiego wysiłku zbrojnego oraz podsumowali znaczenie aktu 5 listopada i polskich działań państwowotwórczych.